

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติอันพึงประสงค์แก่เยาวชน เป็นกระบวนการฝึกฝนทักษะอาชีพ เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติให้สืบต่อไป เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม การเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลประเทศต่าง ๆ จึงมีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสาธารณรัฐประชาชนจีนก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาเป็นอย่างมาก

ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเทคโนโลยีต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เกิดการแข่งขันกันเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความคิด และทักษะชีวิต สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2006 : 14) ได้มีนโยบายสำคัญในด้านการศึกษาดังที่กล่าวไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 9 ปีอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าาย รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการติดต่อกันทั้งในด้านการเมือง วัฒนธรรม และทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจนั้นความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างสองประเทศได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการที่มีนักลงทุนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ ด้านการท่องเที่ยว ปรากฏว่านักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางมาเที่ยวไทยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลให้เงินตราต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในด้านการส่งออกสินค้าการส่งออกสินค้าไทยไปจีนค่อนข้างสดใส โดยจีนสามารถส่งออกสินค้าประเภทต่างๆ รวมทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคมาเมืองไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากสินค้าจีนมีราคาถูก ส่วนไทยก็สามารถส่งออกสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปไปยังจีนมากขึ้นเช่นกัน เพราะจีนมีความต้องการสินค้ากลุ่มนี้จากไทยสูง ในด้านการลงทุนไทย-จีน นักลงทุนจีนหันมาสนใจขยายการลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น รวมถึงการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย เนื่องจากเห็นประโยชน์จากการจัดตั้ง เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ทำให้มีเม็ดเงินลงทุนจากจีนมาไทยเป็นจำนวนมากจากการ

ขยายตัวทางด้านการค้าการลงทุนระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย โดยมีมูลค่าการค้ารวมมากถึง 21,524.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สำนักงานพาณิชย์ ณ กรุงปักกิ่ง, 2553 : online)

หากจะกล่าวถึงมณฑลที่มีความสำคัญในการติดต่อกับประเทศไทยมณฑลยูนนานนับว่าเป็นมณฑลที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะมณฑลยูนนานตั้งอยู่ชายแดนทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ดังนั้นจึงเปรียบเสมือนประตูที่หันหน้าเข้าสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีความร่วมมือทางด้านการค้า การลงทุน การเดินทาง และการคมนาคมต่าง ๆ กับประเทศไทยเป็นรูปธรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจน มีการขยายความร่วมมือด้านการคมนาคมกับประเทศไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเส้นทางคมนาคมที่สำคัญมีดังนี้

1. การเดินทางทางบกด้วยเส้นทาง R3A ระหว่างเชียงของ-ห้วยทราย-หลวงน้ำทา-บ่อหาร-จิ่งหง-ซือเหมา-คุนหมิง (ระยะทางรวม 1,104 กม.) เส้นทาง R3B ระหว่างแม่สาย-เชียงตุง-เมืองลา-จิ่งหง-ซือเหมา-คุนหมิง (ระยะทางรวม 1,053 กม.) และเส้นทาง R9 ที่ขนส่งผ่านทางบกตลอดเส้นทาง ลำเลียงผลไม้จากประเทศไทย (จังหวัดมุกดาหาร) – ผ่านประเทศลาว (สะหวันนะเขต-แดนสะหวัน) – ประเทศเวียดนาม (ลาวบ่าว-ฮาดิน-เถียนฮว่า-ฮานอย-หลั่งเซิน) เข้าสู่ด่านโหย่วอี๋กวน (ผิงเสียง) เขตปกครองตนเองกวางสีจ้วง ประเทศจีน และขนส่งถึงตลาดชินฟาตี้ กรุงปักกิ่ง (ระยะทางรวม 2,031 กม.)

2. การเดินทางทางน้ำ ระหว่างจิ่งหง-กวนเหล่ย์-เชียงแสน (ระยะทางรวม 344 กม.)

3. การเดินทางทางอากาศ ระหว่างกรุงเทพฯ-คุนหมิงและกรุงเทพฯ-จิ่งหง

4. การเดินทางทางรถไฟจิ่งหง-ซือเหมา-คุนหมิงเป็นของมณฑลยูนนาน

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนจึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นหนึ่งในวิชาภาษาต่างประเทศของหลักสูตรภาษาต่างประเทศ สำหรับการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น มีการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท กระจายไปตามมณฑลต่าง ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยหนึ่งในมณฑลที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยก็คือ มณฑลยูนนาน เนื่องจากว่ามณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่อยู่ใกล้กับประเทศไทย ดังนั้นมหาวิทยาลัยในมณฑลยูนนานจึงมีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ดังเช่น มหาวิทยาลัยยูนนาน (Yunnan University) มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน (Yunnan University of Nationalities) มหาวิทยาลัยครูยูนนาน (Yunnan Normal University) และ มหาวิทยาลัยคุนหมิง (Kunming Normal University) เป็นต้น

มณฑลยูนนานตั้งอยู่ชายแดนทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน เปรียบเสมือนฐานปฏิบัติการแนวหน้าสุดที่หันหน้าเข้าสู่เอเชียอาคเนย์ของประเทศจีน เพื่อส่งเสริมการเปิดประเทศ กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างสรรค์วัฒนธรรม และการก่อสร้างที่ขยายตัวตาม “เขตเสรีการค้าจีน-อาเซียน” และ “การสร้างเส้นทางคมนาคมขนาดใหญ่ระดับนานาชาติ” มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานจึงได้

ปรับเปลี่ยนด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์การปฏิบัติการเรียนการสอนตามสถานการณ์ซึ่งก็คือ ยืนหยัดที่ยูนิอัน แล้วหันหน้าเข้าสู่เอเชียอาคเนย์ โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ สร้างบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณสมบัติ ให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้ว่าเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและการสร้างสรรค์วิชาเอกภาษาไทย

เริ่มจากปี ค.ศ.1980 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนิอันได้เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาเลือก ในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่นักศึกษาชนชาติส่วนน้อยของเอกวิชาภาษาและวรรณกรรมชนกลุ่มน้อยเป็นสำคัญ ในปี ค.ศ.1993 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนิอันได้เปิดสอนและพัฒนาหลักสูตรเอกภาษาไทยขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการการเปิดประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของมณฑลยูนิอัน โดยได้ผนวกวิชาเอกภาษาไทยเป็นวิชาภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งในคณะภาษาต่างประเทศ ในปี ค.ศ.1998 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนิอันได้ตระหนักถึงการพัฒนาขึ้นอีกก้าวหนึ่งสำหรับการขยายกลุ่มภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงสถาปนาคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้น เนื่องด้วยสถานการณ์การเรียนการสอนภาษาไทยของประเทศจีนในขณะนั้นยังขาดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นเอกภาพ จึงได้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนรายวิชาและการเรียนการสอนวิชาเอกภาษาไทยที่ได้มาตรฐานขึ้น เพื่อจะได้ใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนจากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศเจ้าของภาษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเมื่อปี ค.ศ.2000 จึงได้เริ่มส่งนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยไปศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งปี เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถทางด้านวิชาให้ก้าวหน้ามากขึ้น และพยายามแสวงหาช่องทางการสอนแบบนานาชาติ ได้สร้างฐานรากเอื้ออำนวยแก่ระบบการเรียนการสอนในรูปแบบที่เรียกว่า หลักสูตรแบบ 3+1

ลักษณะการดำเนินการตามหลักสูตรแบบ 3+1 คือ สองปีแรกเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยชนชาติยูนิอันเพื่อสร้างพื้นฐานที่ดี ขึ้นปีที่ 3 ก็จะเดินทางไปศึกษาและฝึกปฏิบัติในประเทศไทย 1 ปี เพื่อรับการเรียนการสอนจากอาจารย์ที่จะใช้ภาษาไทย(ภาษาอังกฤษ)ตลอดเวลา และมีโอกาสได้ใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนจากสถาบันอุดมศึกษาของไทย ทำให้มีความสามารถในด้านภาษาสูงขึ้น และในปีที่ 4 กลับไปเรียนที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอีก 1 ปี

ปัจจุบันนี้ คณาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย กฎหมายไทยเป็นอย่างดี สามารถจัดการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ดังเช่นศาสตราจารย์ ดร. Lu Sheng ผู้รับผิดชอบหลักสูตรก็เป็นกรรมการของคณะกรรมการชั้นนำภาษาที่ไม่ทั่วไปในคณะกรรมการชั้นนำการสอนภาษาต่างประเทศสถาบันอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และในปี ค.ศ. 2004 ก็ได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยครุเซียงไฮ้ ส่วนอาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนภาษาไทยพื้นฐานทั้ง 9 ท่าน ต่างก็เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย โดยมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ 3 ท่าน รองศาสตราจารย์ 2 ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 3 ท่าน และอาจารย์ 1 ท่าน

คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้มีการพัฒนาอาจารย์เป็นการใหญ่โดยส่งเสริมให้อาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ เพื่อยกระดับคุณสมบัติและความสามารถทางวิชาการ โดยคณะเรามีแผนงานในการพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่และปฏิบัติการอบรมตามแผนการอย่างเคร่งครัด อาทิ ได้กำหนดโครงการปฐมนิเทศให้กำลังใจแก่อาจารย์วัยหนุ่มสาวไปศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกและกำหนดมาตรการให้อาจารย์เรียนเพิ่มเติม เพื่อยกระดับการศึกษาของตนเอง

เริ่มจากปี ค.ศ.2005 เป็นต้นมา นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ได้กระจายสอบบรรจุประกอบอาชีพต่างๆทุกด้านทุกสาขาการงานทั้งองค์การรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ ในจำนวนนี้มีนักศึกษาจำนวน 30 กว่ารายที่สำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพเป็นอาจารย์หลายแห่งในสถาบันอุดมศึกษาทั่วทั้งมณฑลยูนนาน และมณฑลที่ใกล้เคียง อาทิ มณฑลกวางสี มณฑลเสฉวน และทำการสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยยูนนาน มหาวิทยาลัยครุยูนนาน มหาวิทยาลัยกวางสี มหาวิทยาลัยครุกวางสี สถาบันภาษาต่างประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น เริ่มจากปี ค.ศ. 2005-2009 เป็นต้นมา นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากคณะแห่งนี้้อตราจ้างงานหรืออตราที่สอบบรรจุงานได้บรรลุมากกว่า 95% หลายปีที่ผ่านไปได้รับเกียรติยกย่องเป็นหน่วยงานดีเด่นอตราจ้างงานนักศึกษที่สำเร็จการศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่จัดการศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในด้านการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก และมีความก้าวหน้าในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาไทยอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการเปิดการเรียนการสอนด้านภาษาไทยทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรีและปริญญาโท ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวในมณฑลยูนนานที่สามารถเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทที่เกี่ยวกับภาษาไทย และเป็นสาขาที่มีนักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมากอีกทั้งยังมีความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะเห็นว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีการบริหารการศึกษาจัดการสอนภาษาไทยได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงลักษณะบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการ

พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานและมหาวิทยาลัยต่างๆในสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. บริบทของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างไร

2. ปัจจัยนำเข้าของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างไร

3. กระบวนการของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างไร

4. ผลผลิตของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยนำเข้าของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

3. เพื่อศึกษากระบวนการของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

4. เพื่อศึกษาผลผลิตของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารหลักสูตรภาษาไทย ระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย

1) คณบดีของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 1 คน

2) รองคณบดีของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 1 คน

3) หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 1 คน

4) อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 5 คน

5) ผู้ใช้บัณฑิต 10 คน

6) นักศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 315 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

คณบดี 1 คน , รองคณบดี 1 คน , หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย 1 คน, อาจารย์ผู้สอน 5 คน, ผู้ใช้บัณฑิต 10 คน, นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย 170 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลผลิตของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย ผลกระทบ ความยั่งยืน ความสามารถในการขยายผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. หลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน หมายถึง หลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานที่เปิดสอนเป็นวิชาเอก จุดประสงค์เพื่อสอนนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยและเป็นพื้นฐานให้นักศึกษาที่ต้องการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เวลาเรียน 4 ปี เรียนวิชาเอกจำนวน 18 วิชาประกอบด้วยวิชาภาษาศาสตร์และอักษรไทย ภาษาไทยพื้นฐาน การอ่านภาษาไทย การสนทนาภาษาไทย การฟังภาษาไทยวัฒนธรรมไทย การศึกษามวลชน ภาษาไทยชั้นสูง วรรณคดีไทย ภาษาไทยธุรกิจ ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว การอ่านหนังสือพิมพ์ไทย ไวยากรณ์ไทย กฎหมายต่างๆของไทย ทฤษฎีการแปลภาษาไทย-จีน ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ของไทย ทักษะการเขียนภาษาไทย ทักษะการแปลระหว่างภาษาจีน-ไทย และมีการฝึกปฏิบัติการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การฝึกปฏิบัติในรายวิชาต่าง ๆ การฝึกงาน ภาคนิพนธ์ด้วย

2. การบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน หมายถึง การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนภาษาไทยระดับปริญญาตรีของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ต่างๆเพื่อให้การใช้หลักสูตรภาษาไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยการใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่เหมาะสม

3. มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลากหลายสาขาวิชาเพื่อให้ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนานของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีที่ตั้งอยู่ที่เลขที่ 134 ถนนอี่เออร์อี ตำบล หัว หัว อำเภอ คุณหมิง เมืองคุณหมิง มณฑลยูนนาน

4. การบริหารหลักสูตรภาษาไทยในคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน หมายถึง การดำเนินการบริหารหลักสูตรภาษาไทยในคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต อธิบายได้ดังนี้

4.1 ด้านบริบท หมายถึง การศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เงื่อนไขปัญหาซึ่งนำมาเป็นตัวกำหนดทิศทางการบริหารหลักสูตรภาษาไทย ประกอบด้วย

4.1.1 ความต้องการจำเป็น หมายถึง การศึกษาบริบทของสังคมความสำคัญของ

ปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหานั้นนำไปสู่ความจำเป็นในการบริหารหลักสูตรภาษาไทยโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย

4.1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ หมายถึง การศึกษาเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรภาษาไทยโดยทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรภาษาไทย ด้วยการพิจารณาปริมาณและคุณภาพของปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยด้านหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ นักศึกษา และห้องปฏิบัติ ซึ่งทำโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย

4.3 ด้านกระบวนการ หมายถึง ความเหมาะสมของการดำเนินการบริหารหลักสูตรภาษาไทยเพื่อตรวจสอบความพร้อมหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการในภาพรวมของแต่ละประเด็น ได้แก่ บุคลากร และวิชาการ ด้วยการพิจารณาความสอดคล้องของการดำเนินงานตามสภาพที่เกิดขึ้นจริงเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเกณฑ์มาตรฐานที่สร้างขึ้น ซึ่งทำโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย

4.4 ด้านผลผลิต หมายถึง การประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการบริหารหลักสูตรภาษาไทยจากการประเมินด้านย่อยที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรภาษาไทย ประกอบด้วย 4 ด้าน และการประเมินแต่ละองค์ประกอบเพื่อจะตอบคำถามต่อไปนี้

4.4.1 ผลกระทบ คือ หลักสูตรหรือผลการปฏิบัติได้ถึงผู้ที่ควรจะได้รับประโยชน์หรือไม่

4.4.2 ประสิทธิภาพ คือ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้บรรลุผลหรือไม่

4.4.3 ความยั่งยืน คือ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีความยั่งยืนหรือไม่

4.4.4 ความสามารถในการขยายผล คือ หลักสูตรที่ทำและเกิดผลดีนั้นสามารถนำไปใช้ที่อื่นหรือปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในที่อื่นได้หรือไม่

ประโยชน์ของการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรภาษาไทยของสถานศึกษา

2. มหาวิทยาลัยอื่นๆในสาธารณรัฐประชาชนจีนนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้มีสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีของ คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีระบบ CIPP ของเดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2003; อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2548 : 29) ประกอบด้วย

1. ประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

2. ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ

4. ประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบเลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่าการประเมินแบบCIPPเป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีระบบCIPP มาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

